

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/114/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114208066
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114208066.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: K. M., W.. XX.X.XXXX, F. T., L. XX, A.: R.. K. Š., E., L. L. U. L., L. Q. XXX/XX p r o t i žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 964,98 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

U r č u j e , že zmluvná podmienka v zmluve uzavretej medzi účastníkmi dňa 2.12.2010 pod č. 802000507 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou predstavuje n e p r i j a t e ľ n ú z m l u v n ú p o d m i e n k u .

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 541 Eur na účet jeho právneho zástupcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcu sa žalobou zo dňa 20.3.2014 domáhal určenia, že zmluvná podmienka v zmluve uzavretej medzi účastníkmi dňa 2.12.2010 č. zmluvy 802000507 bod 11 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Túto žalobu odôvodnil tým, že ide o úžerný poplatok v rozpore s dobrými mravmi, navyše za neho žalovaný neposkytol žiadne reálne plnenie. Poukázal pritom na zdôvodnenie rozhodnutia Vrchného krajského súdu v Karlsruhe č. AZ 17U 192/2010 z 3.5.2010.

Zároveň sa žalobca domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 964,98 Eur. Z predmetnej úverovej zmluvy totiž zaplatil 1.464,98 Eur, hoci vzhľadom na absenciu RPMN je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Navyše s poplatkami predstavovali 96,80% ročne, čo oproti bankám je niekoľkonásobne viac a preto v tejto časti je úver neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Namietal postavenie žalobcu ako spotrebiteľa, keďže podľa úverovej zmluvy bol úver poskytnutý na výkon jeho zamestnania a aj v prípade nepravdivosti tohto údaju je potrebné chrániť dobrú vieru žalovaného. Ohľadom poplatku za poskytnutie úveru uviedol, že jeho výška je primeraná, v zmluve je jasne uvedený a bolo na dobrovoľnom rozhodnutí žalobcu, či na dané zmluvné podmienky pristúpi. Vyslovil názor, že nie je správne porovnávať úrokovú sadzbu bánk, ale nebankových subjektov, v ktorých sa zohľadňuje vyššie podnikateľské riziko. V súvislosti s argumentáciou nemeckého súdu uviedol, že rozhodnutie je rozporné so slovenským právom, pretože slovenská právna úprava

nebráni účtovaniu poplatkov pri spotrebiteľskom úvere. Ohľadom nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia uviedol, že chýba jeho základ, keďže nenastala ani jedna z jeho zákonných foriem, navyše nárok je premlčaný uplynutím dvojročnej premlčacej lehoty dňa 16.8.2012 (ktorú však nevysvetlil). Napokon spochybnil naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 80 písm. c/ O.s.p.

K tomuto vyjadreniu predložil žalobca stanovisko, v ktorom poukázal na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie sp. zn. SK/0755/99/2012 a SK/0756/99/2012 z 27.5.2013, ktorým udelil žalovanému pokutu 30.000 Eur z dôvodu nekalých obchodných praktík, ktorými bol úver poskytnutý spotrebiteľom subsumovaný pod Obchodný zákonník, čím bolo zhoršené postavenie spotrebiteľov. Podobne sa vyjadrila aj Európska komisia v liste adresovanom Slovenskej republike. Zdôraznil, že v zmysle § 53 ods. 1 OZ je vylúčená súdna kontrola u zmluvných podmienok týkajúcich sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne a ak boli individuálne dojednané. Cena administratívneho poplatku nie je vyjadrená, pojem administratívny poplatok je nejasný a zmienka o ňom (bez uvedenia výšky) je uvedená drobným písmom až v bode 10 na druhej strane úverovej zmluvy. Poukázal pritom aj na rozsudok Súdneho dvora EU v rozsudku Kasler C-26/13 zo dňa 30.4.2014, v zmysle ktorého čl. 4 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ ide o zmluvnú podmienku, ako je tá, o ktorú ide vo veci samej, požiadavka, podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť formulovaná jasne a zrozumiteľne sa má chápať tak, že stanovuje nie len to, aby dotknutá podmienka bola pre spotrebiteľa gramaticky jasná a zrozumiteľná, ale aj to, aby zmluva jasne vysvetľovala konkrétne fungovanie mechanizmu zmeny cudzej meny, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami týkajúcimi sa poskytnutia úveru, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú.

Žalobca nesúhlasil so spochybňovaním dôvodnosti žaloby pre absenciu naliehavosti právneho záujmu, ktorý sa nevyžaduje, keďže legitímácia tejto určovacej žaloby vyplýva zo zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, konkrétne § 3 ods. 3 a 5. K námietke premlčania vyslovil názor o desaťročnej premlčanej lehote a to aj v zmysle záveru Krajského súdu v Prešove 3Co 89/11 zo dňa 9.2.2012.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, písomnými vyjadreniami účastníkov, úverovou zmluvou zo dňa 2.12.2010, dodatkom k zmluve, všeobecnými podmienkami poskytovania úverov a zistil tento skutkový stav:

Účastníci uzavreli dňa 2.12.2010 písomnú úverovú zmluvu pod č. 802000507. Žalovaný ňou poskytol žalobcovi úver 500 Eur za poplatok 484 Eur, ktorý sa žalobca zaviazal uhradiť 12 mesačnými splátkami po 82 Eur počnúc 10.1.2011. V zmluve je krížikom vyznačené, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania. Podľa dodatku k zmluve (č.l. 15) žalobca vyhlásil, že sumu 500 Eur na základe tejto úverovej zmluvy použije na náklady spojené s dochádzaním za prácou.

Vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v bode 11 sa uvádza: „dlžník uznáva dlžnú sumu vrátane poplatku v celej výške na základe tejto zmluvy ako svoj dlh voči veriteľovi čo do dôvodu aj výšky tak ako je to uvedené v tejto zmluve. Tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou“.

Podľa prehľadu o splátkach (č.l. 14) žalobca uhradil žalovanému celkovo 1.464, 98 Eur, prvá platba bola zo dňa 25.5.2011.

Žalobca prehlásil, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel koncom roku 2013 alebo začiatkom roku 2014, jednak z médií a tiež po návšteve občianskeho združenia HOOS. Uviedol tiež, že úver zobral za účelom živobytia, keďže v tom čase nemal stabilný príjem a pracoval len brigádnicke. Účel úveru v dodatku k zmluve ako náklady dokazovania mu vnútila pracovníčka žalovaného.

Súd predovšetkým sa musel vysporiadať s tým, či žalobca má status spotrebiteľa, keďže žalovaný to spochybňoval. Odpoveď je daná v ustanovení § 52 OZ.

Podľa § 52 ods. 1 OZ v znení účinnom od 1.1.2008 spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Žalobca nepochybne neuzatváral úverovú zmluvu ako podnikateľ, ale ako fyzická osoba a ani pri jej plnení nekonal v rámci obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Má preto bez akýchkoľvek pochybností status spotrebiteľa a preto aj námietka zo strany žalovaného ohľadom nedostatku miestnej príslušnosti tohto súdu je nedôvodná. Podľa § 87 písm. f/ O.s.p. je totiž daná miestna príslušnosť na výber a to aj podľa bydliska spotrebiteľa, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy. V danom prípade jedná sa o spor zo spotrebiteľskej zmluvy a žalobca ako spotrebiteľ má bydlisko v obvode tunajšieho súdu. Už len pre úplnosť súd dodáva, že o námietke miestnej príslušnosti nerozhoduje formou rozhodnutia, s námietkou sa vysporiada len v rozhodnutí vo veci samej.

Úverovú zmluvu uzavretú medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase jej uzavretia. Zákon o spotrebiteľských úveroch je norma na ochranu práv spotrebiteľov, kde v úvodných ustanoveniach je upravená jeho pôsobnosť a tiež vysvetlenie postavenia spotrebiteľa, ale len vo vzťahu k aplikácii tohto špeciálneho právneho predpisu.

Aj na účely tohto zákona sa však spotrebiteľom rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (§ 2 písm. a/ citovaného zákona).

V konkrétnom prípade napriek tomu, že v zmluve bol vyznačený ako účel úveru výkon zamestnania, súd dospel k záveru, že úver bol v skutočnosti poskytnutý na iný účel. Súd nemal dôvod neveriť vysvetleniu žalobcu ohľadom uvedenia tohto nepravdivého údaju v zmluve, čomu napokon nasvedčuje aj konkretizácia tohto účelu v dodatku k zmluve. Použitie financií na dochádzku do zamestnania je nevierohodné, preukazujúce snahu žalovaného vyhnúť sa za každú cenu aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch a aj keby skutočne úver bol použitý na dochádzku do zamestnania, nebolo by to možné podradiť pod konanie žalobcu v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Aj v tomto správaní žalovaného sa prejavujú jeho nekalé obchodné praktiky, na ktoré upozornila vo svojom liste aj Európska komisia Slovenskú republiku. Konkrétne v spomínanom liste označenom ako „porušenie č. 2012/4165“ bolo poukázané, že v zmluvách, ktoré používal žalovaný, bola uvedená vopred formulovaná zmluvná podmienka, že účelom zmluvy je „výkon povolania“, „výkon podnikania“, alebo „výkon zamestnania“, hoci sa úver poskytoval spotrebiteľovi. Pokiaľ sa sťažovatelia k tejto skutočnosti vyjadrili uvádzali, že takéto účely boli v zmluve uvádzané z iniciatívy poskytovateľa úveru. Sťažovatelia niekedy spresnili informácie a uviedli, že zástupca poskytovateľa úveru uviedol, že spotrebiteľ peniaze nedostane, pokiaľ nebude súhlasiť s uvedením iného ako spotrebiteľského účelu v zmluve. Aj tieto poznatky rôznych sťažovateľov, ale aj vlastné poznatky súdu z iných sporov, keď bol braný úver na kúpu spotrebiča do domácnosti, na vyrovnanie predchádzajúcich úverov Pohotovosti alebo išlo o osobu, ktorá nikdy nebola zamestnaná (napr. 11C 163/2014, 11C 162/2014, 11C 165/2014, 11C 160/2014) a napriek tomu bolo v zmluve uvedený úver na výkon zamestnania je zarážajúcim poznatkom o činnosti žalovaného.

Pre posúdenie právneho vzťahu účastníkov je teda potrebné aplikovať spomínaný zákon č. 129/2010 Z.z.

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. d/ zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2. citovaného zákona. Medzi nimi pod písm. f/ je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

j/ ročná percentuálna miera nákladov

k/ výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,

y/ priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platná ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zverejnená podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok.

Ani jedna z týchto vyššie uvedených náležitosti v zmluve uvedená nebola, preto s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 11 ods. 1 b/ zákona 129/2010 Z.z. totiž poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/.

Už len pre úplnosť k spomínaným chýbajúcim náležitostiam zmluvy súd uvádza, že nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod k/ kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s končenou splatnosťou úveru a preto pod písm. f/ citovaného ustanovenia iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014). Tak isto pokiaľ ide o náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k/ citovaného zákona v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Uvedená informácia je totiž dôležitá pre spotrebiteľa o tom, či príslušný úver je pre neho výhodný alebo nie (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave 9Co 401/12 zo dňa 6.8.2013).

Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 500 Eur a keďže žalobca zaplatil až 1.464,98 Eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 964,98 Eur.

Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

V danom prípade bezdôvodné obohatenie je plnením bez právneho dôvodu.

Následne sa súd musel zaoberať aj námietkou premlčania.

Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej lehoty sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti skôr (rozsudok Najvyššieho súdu 2CZ 35/77 zo dňa 17.12.1978).

Žalobca sa dozvedel o tom, že plnil viac ako podľa zákona mal, až koncom roka 2013a teda dvojročná premlčacia lehota uplynie koncom roka 2015. Objektívna premlčacia lehota plyní od vzniku bezdôvodného obohatenia t.j. v danom prípade od úhrady žalobcu žalovanému. Prvá úhrada bola vykonaná 25.5.2011, 3 roky uplynuli 25.5.2014 a keďže žaloba bola podaná skôr t.j. 20.3.2014 nárok bol uplatnený včas. Možno však prisvedčiť názoru žalobcu, že v danom prípade by bolo možné uvažovať minimálne o nepriamom úmysle žalovaného, čo by viedlo k záveru o desaťročnej objektívnej premlčacej lehote.

Žalobu o určenie o neprijateľnej zmluvnej podmienky bolo potrebné posúdiť podľa § 53 OZ.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V danom prípade podľa bodu 1 VUP žalovaného 1/3 dohodnutého poplatku predstavuje úrok a 2/3 náklady za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy a s tým spojenej administratívy.

V prípade žalobcu úrok predstavoval 161,33 Eur čo je 32% ročne a administratívny poplatok 322,66 Eur, čo je 64% ročne pri úvere 500 Eur spolu teda odmena činí 96%.

Z internetovej stránky NBS pritom súd zistil, že priemerná úroková sadzba v decembri 2010 pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou do 1 roka bola len 7,56% p.a. Dohodnutý úrok je preto nepochybne minimálne v rozpore so zásadou dobrých mravov pre jeho neúmernú výšku a preto zmluva s poukazom na § 39 OZ nemôže byť v tejto časti platná.

Administratívny poplatok predstavuje 64% úveru. Tento poplatok, ako to vyplýva z VUP, je za spísanie zmluvy a príslušnú administratívu. Podľa názoru súdu požadovanie úhrady administratívneho poplatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže dodávateľ vyžaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je totiž nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. V tejto súvislosti možno poukázať na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ17 U192/2010 zo dňa 3.5.2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné: „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene... Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru Vrchný krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie“. Súd dodáva, že tento záver si osvojil aj Krajský súd v Prešove napr. v rozsudku sp. zn. 18Co 109/2011.

Výška poplatku v úverovej zmluve sa odvíja od výšky úveru, čím je úver vyšší, s tým je spojený aj vyšší poplatok, čo je súdu známe z jeho činnosti. Poplatok, ktorý má pokryť náklady na uzatvorenie zmluvy a s tým spojenú administratívu však nemôže byť ovplyvnený výškou úveru, pretože pri akejkoľvek výške úveru tieto náklady sú rovnaké. Postup žalovaného vedie skôr k záveru, že týmto pomerne sofistikovaným spôsobom sa snažil opticky vyvolať dojem nižšieho úroku ako jedného zo základných

ukazovateľov posúdenia výhodnosti úveru, keď v skutočnosti administratívny poplatok odvíjajúci sa od výšky úveru vo svojej podstate predstavuje úrok.

Úrok v tomto prípade činil naoko 32% ročne, v skutočnosti 96%. Priemerná úroková sadzba bánk v decembri 2010 pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov bola 15,13% ročne ako to vyplýva z internetovej stránky NBS, čo znamená, že v skutočnosti dohodnutý úrok v rozsahu 96% presahoval túto priemernú úrokovú sadzbu viac ako šesťnásobne. Je pritom logické, že pre porovnanie je relevantná úroková miera v bankách, čomu napokon nasvedčuje aj § 53 ods. 6 OZ, v zmysle ktorého pri skúmaní primeranosti odplaty v spotrebiteľskej zmluve sa prihliada na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch, ale navyše takýto postup je logickým záverom skutočnosti, že nebankové subjekty často mnohonásobne presahujú úrokovú sadzbu v bankách a preto na dané porovnanie sú nepoužiteľné. Použiť možno aj závery vyslovené v rozsudku NS SR 5Cdo 26/2011 zo dňa 26.4.2012, ktorý uviedol: „Neprijateľnou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytnutí úverov“.

Možno teda uzavrieť, že spotrebiteľ mal platiť administratívny poplatok len za dodané skutočné plnenie, jeho predmet musí byť určitý a musí byť v primeranej výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené (čo je aj tento prípad) spôsobuje to značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejedná sa totiž o prípad vylúčenia súdnej kontroly v zmysle § 53 ods. 1 vety druhej OZ, keďže administratívny poplatok nepredstavuje hlavný predmet plnenia úverovej zmluvy (hlavný predmet je poskytnutie úveru) a rozhodne nebol individuálne dojednaný. Jeho výšku totiž stanovil sám žalovaný bez možnosti ovplyvnenia zo strany žalobcu. Súd preto vyhovel aj žalobe o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmysle § 153 ods. 4 O.s.p. Uvedená žaloba má opodstatnenie aj s poukazom na § 53a ods. 1 OZ.

Podľa § 53a ods. 1 OZ ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia teda v prípade právoplatnosti rozsudku žalovaný sa bude musieť vzdať uplatňovania nárokov na administratívny poplatok aj vo vzťahu k iným spotrebiteľom. Oprávnenie na podanie takejto žaloby vyplýva tak priamo z právneho predpisu a nie je teda potrebné preukazovať naliehavosť právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p.

V tejto súvislosti je potrebné tiež poukázať na § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.3.2010 do 31.12.2010. Podľa citovaného ustanovenia každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 citovaného zákona proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

V danom prípade žalobca navyše zdôvodnil podanie žaloby na vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky aj tým, že mieni si uplatniť primerané finančné zadosťučinenie podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia.

Úspešnému žalobcovi bola podľa § 142 ods. 1 O.s.p. priznaná náhrada trov konania predstavujúcich trovy právneho zastúpenia za tieto úkony právnej služby: prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby, písomné vyjadrenie z 11.8.2014, účasť na nemeritornom pojednávaní 14.11.2014 a účasť na pojednávaní 30.1.2015. Súd teda nepriznal náhradu za uplatnený úkon právnej služby spočívajúci v účasti právneho zástupcu na pojednávaní dňa 12.9.2014, ktoré súd odročil, ale len z dôvodu neúčasti žalobcu. Tento úkon právnej služby súd teda nepovažoval za účelne vynaložený, nebolo by spravodlivé, aby za pojednávanie, ktoré bolo odročené v dôsledku neúčasti žalobcu, ktorého zastupuje právny zástupca, žalovaný bol zaviazaný k náhrade trov konania, keď jediným dôvodom pre odročenie pojednávania bola spomínaná neúčasť žalobcu.

Tarifná odmena za 1 úkon právnej služby podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. z nároku o neprijateľnú zmluvnú podmienku predstavuje za úkony z roku 2014 sumu 61,87 Eur a za úkon z roku 2015 64,54 Eur. Vzhľadom na spojenie vecí sa zvyšuje tarifná odmena s poukazom na § 13 ods. 3 citovanej vyhlášky o 1/3 tarifnej odmeny spojenej veci týkajúcej sa zaplata sumy 964,98 Eur, čo predstavuje 17,15 Eur (51,45:3). Spolu tak odmena za úkony z roku 2014 predstavuje 79,02 Eur a za rok 2015 sumu 81,69 Eur. Prípočítaný bol aj režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky po 8,04 Eur za úkony z roku 2014 a v sume 8,39 Eur za úkon z roku 2015.

V súvislosti s účasťou právneho zástupcu na pojednávaniach dňa 14.11.2014 a 30.1.2015 boli priznané aj hotové výdavky a to za použitie vlastného motorového vozidla a tiež náhrada za stratu času podľa § 17 ods. 1 vyhlášky. Táto náhrada predstavuje za účasť na pojednávaní dňa 14.11.2014 pokiaľ ide o premeškaný čas za 4 polhodiny po 13,40 Eur = 53,60 Eur, právny zástupca však účtuje len 1/3 t.j. vo výške 17,87 Eur a za účasť na pojednávaní 30.1.2015 taktiež za 4 polhodiny príslúcha náhrada po 13,98 Eur = 55,92 Eur, právny zástupca však účtuje len 1 t.j. 27,96 Eur.

Pokiaľ ide o náhradu za použitie motorového vozidla v súvislosti s účasťou na spomínaných dvoch pojednávaniach zo Svidníka do Prešova a späť ide o 120 km a pri náhrade 0,26Eur/km táto náhrada činí 31,20 Eur, z nej si však právny zástupca účtuje len 1/3 t.j. 10,40 Eur. V súvislosti s účasťou na pojednávaní dňa 30.1.2015 si účtuje polovicu, čo predstavuje 15,60 Eur. Konkrétne základná sadzba za 1km jazdy podľa § 1 písm. b/ opatrenia č. 632/2008 Z.z. predstavuje 0,183 Eur/km, Náhrada za spotrebované pohonné hmoty predstavuje 0,07 Eur/km ($6,5 + 4,1 + 5 = 15,6 : 3 = 5,2$ liter/100km) 0,052 liter/km a pri cene nafty 1,310/liter. Spolu tak základná náhrada za 1km jazdy a náhrada spotrebované pohonné hmoty predstavuje po zaokrúhlení 0,26 Eur/km (0,183 +0,253).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.